

In voorliggende zienswijzennota worden de volgende zienswijzen behandeld:

- 1. Zienswijze gemeente Haaksbergen (hierna: de gemeente)
- 2. Zienswijze Stichting Laat Haaksbergen niet zakken (hierna: de Stichting)

Volgnr	Zienswijzenr	Onderdeel	Onderwerp
1			<i>Advies gemeente APV</i>
	1. Advies door gemeente	Zienswijze	De gemeente constateert dat de adviezen met betrekking tot onderdeel A. Bouwen van een bouwwerk plaatsen, erf- of perceelafscheiding zijn overgenomen en betrokken in het ontwerpbesluit. Met betrekking tot onderdeel B. Uitrit aanleggen of veranderen wordt in het ontwerpbesluit overwogen dat een toetsing aan art. 2.2, lid 1, onder e van de Wabo io art. 2:12 van de Algemene plaatselijke verordening (Apv) heeft plaatsgevonden en dat is gebleken dat er geen strijd is met de in art. 2.12 van de Apv genoemde belangen. De gemeente is niet verzocht te adviseren op de Apv-aspecten en vindt en dat haar advies hierover betrokken dient te worden in de definitieve besluitvorming.
		Antwoord	Op 2 oktober 2024 heeft de minister per- email van de wegbeheerder van de gemeente advies ontvangen voor het onderdeel uitrit aanleggen of veranderen. Volgens dit advies is dit onderdeel van de aanvraag vergunningvrij. Dit advies is verwerkt in het besluit en heeft geleid tot aanpassing (weglaten) van voorschriften 3.1 tot en met 3.3.
		conclusie	De zienswijze (en het daarop ontvangen advies) leidt tot inhoudelijke aanpassing van het besluit
2	1.	zienswijze	<i>Onrechtmatige VvgB</i> De stichting is van mening dat de Verklaring van geen Bedenkingen (VVGB) op een onrechtmatige manier tot stand is gekomen en derhalve als een onrechtmatig besluit ex artikel 6:162 BW moet worden aangemerkt. Deze verklaring is onder een grote druk van KGG tot stand gekomen. Er is geen sprake van een onafhankelijke en democratische handeling. De vergunning is ook onrechtmatig.
		Antwoord	De verklaring van geen bedenkingen (VVGB) is voor de leesbaarheid opgenomen als bijlage bij het ontwerpbesluit, maar maakt hier geen deel van uit. De VVGB is onderdeel van de fase 1 omgevingsvergunning welke reeds is vergund op 27 maart 2024, kenmerk V-11192.
		conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit
	2.	zienswijze	<i>Ruimtelijke invloeden</i> In de vergunningsaanvraag wordt er gesproken over het oprichten van 8 zoutwinningslocaties. Deze locaties zijn qua afmeting en hoogte in het geheel niet landschappelijk inpasbaar; het zijn meerdere industrieterreinen in agrarisch gebied met landschappelijke waarde. De locaties zijn te groot, het zijn er te veel en ze liggen er te lang qua tijd. Het is niet te begrijpen dat er bij de aanvraag geen verkeersplan is ingediend, waardoor de bewoners kunnen inschatten wat de gevolgen van de transportbewegingen, vooral tijdens de aanlegfase, zullen zijn. Kunnen de kinderen wel veilig over straat? Er zullen zeer grote transportmiddelen worden ingezet, ook bij het onderhoud, waardoor de veiligheid van de omgeving in het geding is. Een degelijk verkeersplan is dan ook een must bij een dergelijke aanvraag.
		Antwoord	Toetsing aan de landschappelijke inpassing heeft plaatsgevonden in het besluit eerste fase van de omgevingsvergunning (d.d. 27 maart 2024, kenmerk V-11192). In onderhavig besluit vormt landschappelijke inpassing geen toetsingsgrond en kan derhalve niet worden meegenomen in deze besluitvorming. Een verkeersplan is geen vereiste bij de aanvraag om de onderhavige omgevingsvergunning.
		conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit
	3.	Zienswijze	<i>Stikstof uitstoot en omgevingseffecten</i> Onderdeel van de MER is de berekening van de stikstofuitstoot die gevolgen kan hebben voor Natura 2000 gebieden. De stichting verwijst naar de uitspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2022:3159) met betrekking tot de stikstofemissie van Porthos, die onvoldoende is berekend. Beoordeling van stikstofemissie in de aanlegfase en de verdere winactiviteiten wordt stelselmatig onderschat. Grijze stikstof door booractiviteiten wordt veroorzaakt door gebruik te maken van dieselgeneratoren, allerhande ondersteunende werkzaamheden en zwaar (diesel) transport. In het geredigeerde rapport van Royal Haskonig en Antea Group worden deze berekeningen in december 2023 geactualiseerd en blijkt dat er geen verstorende stikstofemissie is bij aanleg en winning. De stichting vraagt zich af in hoeverre dit onafhankelijke rapporten zijn. Daarnaast hebben we zeer grote vraagtekens bij deze handelwijze; na afgifte van de VvgB zijn er aanpassingen gedaan waarover de gemeenteraad van Haaksbergen had dienen te oordelen. Nobian treft uitstootbeperkende maatregelen, maar boren zonder uitstoot is niet mogelijk. De zoutwinning gaat de ruimte voor stikstofemissie van huidige agrariërs in het gebied en ver daarbuiten innemen en daarmee deze bedrijven beperken in hun bedrijfsvoering en toekomstplannen.
		Antwoord	Voorliggende vergunning ziet toe op bouwactiviteiten in en om het pompgebouw en de aanleg van de zouthuisjes. De boringen naar de zoutvoorkomens en de winning maken geen onderdeel uit van dit besluit. In de eerste fase omgevingsvergunning (kenmerk PDGGO-DTDO/V-11192) heeft een uitgebreide beoordeling van effecten van stikstofdepositie gedurende de aanleg- en gebruiksfase plaatsgevonden. De boringen worden elektrisch uitgevoerd, een voortoets is uitgevoerd met de toen meest recente Aerius (V-11192) versie, de cumulatie van effecten met andere plannen en of projecten is beschouwd. Uit de voortoets blijkt dat het project, ook in de aanlegfase niet leidt tot significante negatieve gevolgen voor de aanwezige habitattypen en -soorten in de betrokken Natura 2000 gebieden. Ten overvloede: na de genoemde tussenuitspraak van de Afdeling, waarbij het beroep van MOB gegrond is verklaard en de besluiten m.b.t. Porthos zijn vernietigd vanwege een niet toereikende generieke voortoets (bouwvrijstelling), is op 16 augustus 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:3129) uitspraak gedaan waarbij de rechtsgevolgen van de betrokken besluiten in stand zijn gebleven.
		conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit
	4.	Zienswijze	<i>Waterhuishouding</i> Het waterverbruik en onttrekking blijft een mysterie waar zelfs het Waterschap geen antwoord op heeft, maar wel vragen over heeft gesteld en een niet bindend advies over heeft ingediend. Nobian pretendeert een grote mate van hergebruik van water na indamping. Voor het verzadigen van 2,5 miljoen ton zout per jaar is hoe dan ook ruim 8 miljoen m3 zoet water benodigd. Voor het indampen van 8 miljoen m3 met pekkel verzadigd water is omgerekend

Volgnr	Zienswijzenr	Onderdeel	Onderwerp
			440 miljoen m3 gas benodigd. Dit is ongeveer een tiende van de totale gaswinning in het Groninger gasveld van 2021. Voor zowel de stikstofemissie als de waterhuishouding verklaart dit ook direct de roep om verduurzaming bij Nobian. Voor deze verduurzaming heeft EZK 290 miljoen beschikbaar gesteld aan Nobian, waardoor de winning van de Nederlandse delfstoffen nog meer geld kost dan het oplevert, nu de winsten ervan naar het buitenland worden gevoerd. In plaats van dit bedrijf, dat genoeg winst maakt over onze ruggen, te verplichten zelf te investeren in verduurzaming, kan de Nederlandse belastingbetaler ervoor opdraaien. Wat is het gevolg van de onttrekking van water voor de grondwaterstand en voor de bodemdaling. De afgelopen tijd zijn kelders in het winningsgebied ondergelopen en kruipruimtes staan vol met water. Houdt dat in dat door bodemdaling er kans is op een verhoogde grondwaterstand? Dan kunnen we onze voeten niet meer droog houden in de winterperiode. Tevens wordt er door Vitens geklaagd over de droge zomers in Nederland, vooral in Oost Nederland op de droge zandgronden, waardoor de drinkwatervoorziening onder zware druk komt te staan. Is het dan logisch dat er zoveel water aan de natuur wordt onttrokken om zout te kunnen winnen? Wij zien hier een negatief causaal verband tussen leefbaarheid van Nederland en economisch gewin, met financiële voordelen, voor een multinational.
		Antwoord	Bij de bouw van de zouthuisjes wordt voor zover uit de aanvraag volgt, geen bronbemaling toegepast. Het waterverbruik waar in de zienswijze naar wordt verwezen heeft betrekking op de winning van zout door Nobian. De zoutwinning maakt geen onderdeel uit van het voorliggende besluit, maar is onderdeel van het winningsplan. Het instemmingsbesluit op het winningsplan is op 27 maart 2024, met kenmerk PDGGO-DTDO/V-11191 verleend.
		conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit
	5.	Zienswijze	<i>Landschapsinpassing</i> Nobian geeft aan, onder andere in de advertenties in de regionale pers, dat al meer dan 100 jaar zout wordt gewonnen in Twente en dat er in die tijd nauwelijks incidenten hebben plaatsgevonden. Dit klopt niet. Er zijn in Twente vele incidenten geweest met de zoutwinning, maar Nobian benoemt uitsluitend de incidenten m.b.t. de Mijnbouwwet (verticale boring) en niet de overige incidenten. Die incidenten heeft men getracht buiten de openbaarheid te houden. Meerdere incidenten, die onder meer vallen onder de Flora en faunawet, maar ook andere wetten, zijn onderhands afgehandeld, zonder melding bij de instanties. Dit wordt actief gepropageerd door de buitendienst van Nobian. Het is maar de vraag in hoeverre dat rechtmatig is geweest. Wat echter zeker is, is dat de zoutwinning zoals we die kennen uit Boekelo, Hengelo en Enschede, niet is te vergelijken met de zoutwinning in Haaksbergen/Sint Isidorushoeve. De zouthuisjes worden behoorlijk groter en derhalve een aantasting van het landschap. Ondanks het feit dat Nobian stelt dat het de gebouwen laat opgaan in het landschap, zal er altijd sprake zijn van 16 (2 per caverne) opeenvolgende industriële gebouwen. Deze gebouwen en de verharding rondom zijn vele malen groter dan de zouthuisjes die we gewend zijn in Twente. Daarnaast heeft de gemeente Haaksbergen onlangs nog aangegeven dat de essenlandschappen in en rondom Haaksbergen in stand moeten blijven en daar mag onder meer geen woningbouw plaatsvinden. Eén van die essenlandschappen is de omgeving waarvoor Nobian nu vergunning heeft gekregen om het landschap te ontwikkelen naar zoutwinning. Dit gebied is niet geschikt voor woningbouw, dus ook niet voor mijnbouw. De verleende vergunningen staan dan ook geheel haaks op het gemeentelijke beleid.
		Antwoord	Toetsing aan de landschappelijke inpassing heeft plaatsgevonden in het besluit eerste fase van de omgevingsvergunning (d.d. 27 maart 2024, kenmerk V-11192). In onderhavig besluit vormt landschappelijke inpassing geen toetsingsgrond en kan derhalve niet worden meegenomen in deze besluitvorming.
		conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit
	6.		<i>Cavernes</i> De cavernes zijn (hart op hart) op een onderlinge afstand van 300 meter ontworpen. De stichting meent dat er onvoldoende onderzoek is gedaan naar het ontwerp van het caverneveld en de cavernes in relatie met de bodemdaling. Uit onderzoek (bijlage winningsplan BGR juli 2000) blijkt dat vergroting van de onderlinge afstand tussen de cavernes met 200 meter leidt tot een vermindering met een 17-voud aan bodemdaling. Tevens heeft vermindering van de diameter van de cavernes invloed op de bodemdaling. Bij verkleining van de diameter van 125 meter naar 100 meter vindt er een halvering van de bodemdaling plaats. Dus in plaats van de cavernes op 300 meter afstand van elkaar te plaatsen, maar op 500 meter van elkaar en de diameters van 125 meter naar 100 meter te verkleinen levert heel veel meer veiligheid voor de bewoners op. De stichting vindt dat hier meer onderzoek naar gedaan moet worden, want de veiligheid van de bewoners dient de hoogste prioriteit te hebben. Dit had zeker een onderdeel moeten zijn van de MER.
		Antwoord	Het voorliggende besluit heeft geen betrekking op de wijze van de winning van het zout. Dit is voorbehouden aan het winningsplan. Een instemmingsbesluit op het gewijzigd winningsplan is op 27 maart 2024 genomen door de toenmalige staatssecretaris (kenmerk PDGGO-DTDO/V-11191).
		conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit
	7.	Overweging	<i>Gevolgen voor de bewoners</i> Het zal niet vreemd overkomen dat de bewoners van het gebied niet staan te springen om zoutwinning in hun leefomgeving. Bewoners zijn er niet gerust op dat verzakkingen, licht- en geluidsoverlast en trillingen hun leefomgeving niet zal beïnvloeden. Men vreest voor psychische invloeden (stress) en zijn bang voor de toekomst. Hierbij moet niet vergeten worden dat het hier gedeeltelijk bewoners betreffen die van generatie op generatie in dit gebied wonen en hun werkzaamheden hier verrichten. Zij worden nu geconfronteerd met vervuiling en verstoring van het landschap, overlast van verkeer voor hun kinderen en dieren, waardedalingen van hun landgoed en boerderijen/huizen en grondwatervervuiling. Hun leefgenot wordt sterk negatief beïnvloed. Er zijn daarnaast ook andere bewoners waarvan het woongenot sterk wordt beïnvloed, omdat de winning te dicht bij hun woningen wordt verricht; ze zijn bang voor een onomkeerbaar proces met blijvende schade voor hun woningen en het landschap. Wat zeker van zeer groot belang is in onze gemeente, is dat het polarisatie in de hand werkt; het drijft mensen uit elkaar. Het omgevingsfonds belooft een bijdrage die de Gemeenteraad mag verdelen. Grondeigenaren zien een mogelijkheid om geld te verdienen aan verkoop van hun grond, terwijl andere bewoners in hun korte nabijheid industrieterreinen zien verijzen.
		Antwoord	De aanvraag om een omgevingsvergunning is, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2.10 van de Wabo, getoetst aan het belang van de bescherming van het milieu. Bij het tot stand komen van het besluit wordt door de minister zorgvuldig beoordeeld wat de gevolgen zijn voor de omgeving van het initiatief. En of deze (mogelijke) gevolgen binnen de hiervoor gestelde normen blijven. Waar nodig worden voorschriften opgelegd.
			De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.
	8.	Opinie	Zoals uit het voorgaande mag blijken, zijn wij van mening dat het onderhavige ontwerpbesluit dient te worden omgezet in een weigeringsbesluit.
		Antwoord	Er is geen sprake van een weigeringsgrond op grond waarvan de minister de vergunning moet weigeren.
			De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.

Volgnr	Zienswijzenr	Onderdeel	Onderwerp
	9.	Verzoek	De stichting verzoekt alle relevante stukken toe te zenden die betrekking hebben op het ontwerpbesluit, met uitzondering van de stukken die gepubliceerd zijn bij de bekendmaking van het besluit. Tevens verzoekt de stichting om afschriften toe te zenden van overige zienswijzen die zijn of worden ingediend naar aanleiding van het ontwerpbesluit alsmede de mogelijkheid te bieden hierop te reageren.
		Antwoord	Alle stukken die behoren bij de aanvraag, inclusief de ontvangen aanvullingen, waarop het voorliggend besluit is gebaseerd, zijn opgesomd in bijlage 2 bij het besluit. Deze stukken liggen te zijner tijd (na publicatie besluit) voor een ieder ter inzage en zijn te raadplegen via de website mijnbouwvergunningen.nl. In voorliggende nota is ook de geredigeerde tweede ontvangen zienswijze opgenomen.